

Trinn: 2. klasse

Tid: 45 min.

Hva sier jeg

TROSMÅL	Elevene har bevissthet rundt sine ord, og at disse kan være onde eller gode.
KUNNSKAPSMÅL	Elevene kjenner til en bibelsk historie om å si rett.
EVNEMÅL	Elevene kan med egne ord forklare forskjellen mellom rett og galt og gi eksempler med tanke på ord.
<hr/>	
METODER	Fortelling, høytlesning, elevoppgaver.
HJELPEMIDLER	Undervisningsrommet, uteområdet, bibelen, plakatark med overskrift «Hyggelige ting å si til andre», papirlapper, skrivesaker, fargeblyanter, sakser, limstifter, kubbelys, lighter.
BØNN	Korstegnet. Fader vår. Hill deg, Maria.

Katekesens forløp

INNLEDNING
(10 min.)

Hilse på alle og ønske velkommen til katekesen.

- Bønn.

Gjør korsets tegn. I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Bønn.

- Innlede tema:

Fortell: Forrige time hadde vi om det å gjøre gode gjerninger og det å gjøre onde gjerninger. Vi mennesker er skapt med fri vilje, og vi kan velge på egenhånd om vi ønsker å handle godt eller ond. Men begge deler har konsekvenser, i større eller mindre grad. Det å gjøre onde gjerninger har negative konsekvenser, og er alvorlig. Selv om vi faktisk har fri vilje, er det ingen som er berettiget til å gjøre noe ondt. Det er når man angrep på sine alvorlige synder, går til skriftemål og gjør opp for seg ovenfor Gud, at syndene våre utslettes slik at de ikke lengre har konsekvenser for etterlivet vårt.

På lignende måte som handlingene våre kan ha ulike konsekvenser, har ordene vi bruker og måten vi snakker på også det. Denne timen skal vi jobbe med det å bruke positive, gode ord når vi snakker – i motsetning til det å bruke negative, onde ord.

UTDYPING
(15 min.)

Fortell: Det er slik at handlingene våre betyr alltid mer enn ordene. Det ber bedre å gjøre en god gjerning enn å snakke en masse om det. På tilsvarende måte er det verre å gjøre noe ondskapsfullt mot andre enn det å snakke negativt om dem.

Men likevel er alle ordene våre også veldig viktige. Både positive og negative ord vi bruker kan være med å styre tankene og handlingene våre, både her og nå og i fremtiden.

Det er viktig at vi tenker over og blir oppmerksomme på ordene vi bruker, når vi snakker og skriver. Vi kan alltid øve oss på å snakke på hyggelige måter med andre og bruke positive ord til og om andre.

Å bruke negative ord, stygge ord og banneord er også en synd, slik det å gjøre onde gjerninger er det. Å snakke nedsettende om andre, å baksnakke noen eller lyve om andre, kan føre til utestengelse og mobbing av en person. Det er ondskapsfullt, for det er vanskelig og trist for den som blir utsatt for slikt. Når vi sier stygge ting, sårende ting og sarkastiske ting til andre, ødelegger vi vennskap og gode relasjoner. (Forklar kort hva sarkasme er; det er når noen tilsynelatende sier noe hyggelig til en annen, men som egentlig ikke er hyggelig, men tvert imot er sårende, kritiserende og aggressivt på en tildekket/skjult måte.)

Det hender i livet at vi blir berettiget sinte eller skuffet over noen andres oppførsel, f. eks noen på skolen, på arbeidsplassen eller i vennekretsen. Men det er mye bedre da å være ærlig å si fra til den det gjelder, slik at man kan snakke sammen om det som er hendt – istedenfor at man begynner å snakke negativt om det med noen andre.

Det er ikke alltid så lett å bare være blid og positiv, og la alle ordene som forlater vår munn være «små lerkefugler». Når vi blir sinte, irriterte, skuffet eller slår oss og får vondt, er det fort gjort å lire av seg noen «kraftuttrykk» - det vil si; noen ord som ikke er fine. Men det hjelper å øve seg, f. eks på å forholde seg rolig, selv om man blir sint og lei seg noen ganger. Hvis vi unngår å banne, unngår stygge og negative ord – og heller er høflige, kommer med berettiget ros til andre, og positiv og respektfull omtale av andre – kan vi bli bedre mennesker. På samme måte blir vi dessverre litt dårligere hvis vi ofte banner, ofte bruker stygge ord (som ufine «titler», kallenavn og betegnelser på andre mennesker), ofte er nedlatende, lyver på andre, baksnakker andre og er sarkastiske. Derfor er bruk av stygge ord også en synd. Og spesielt er det synd hvis noen bruker det ofte og mye.

Lesning fra bibelen og spørsmål i plenum

Fortell Nå skal vi lese tekst fra bibelen, som handler om hvor fint og viktig det er å hyggelig og positivt til dem vi møter. Den handler om da Maria hadde fått Jesus i magen og dro på besøk til en slektning som het Elisabeth. Elisabeth ventet da også en baby samtidig, men hun visste ennå ikke om at det gjorde Maria også. Vis frem bibelen og les høyt fra Marias besøk hos Elisabet (Luk 1, 39-45). Påpek etter høytlesningen hva det positive som Elisabeth sa til Maria var. Spør elevene: *Hvorfor var det så viktig at Elisabet sa dette, og at hun på denne måten var snill og hyggelig med Maria da hun kom på besøk, tror dere? Og tror der Elisabeth var et godt menneske?* La elevene komme med egne forslag til svar.

ELEVOPPGAVER (15 min.)

Del ut fire små papirlapper til hver av elevene. Elevene skal på to av lappene skrive et hyggelig og positivt ord man kan si til noen andre, eller et ord som betegner en hyggelig måte å snakke med andre på. Ett ord på hver lapp. Hver av lappene skal pyntes med mad farger og border på kantene. (Elevene kan også klippe ut disse lappene som en hjerteform eller som omrisset av sine egne hender.)

På de to andre lappene skal elevene skrive et negativt/stygt ord, eller et ord som betegner en stygg måte å snakke med andre på. Ett ord på hver lapp. Disse lappene skal derimot ikke pyntes med farger.

De skal jobbe individuelt og det skal være arbeidsro.

Når de er ferdige med å skrive og tegne, kan elevene komme opp til deg med de positive-ord-lappene sine, og lime dem på plakaten som du har laget klar på forhånd. Hør med presten om dere kan henge plakaten opp i menighetssalen, i vestibylen eller i våpenhuset for en periode.

Etterpå går dere alle utenfor kirken og alle tar med seg resten av lappene de har laget. Du tar med kubbelys og lighter. Utenfor kirken tenner du på kubbelyset og sett det på bakken. (Hvis det regner eller blåser, kan du kanskje finne et sted hvor dere kan stå litt i le og under et tak.) Dere kan alle stille dere i en halvsirkel rundt lyset. En og en elev kan vise frem lappene sine med de negative orden. De trenger ikke å leses opp, bare vises frem. (Men du får vurdere selv om orden leses opp allikevel – det kan jo finnes elever i gruppen som ikke har lært å lese inni seg på egenhånd.) Deretter kan hver og en i tur brenne sine lapper på kubbelyset. Når alle er ferdige, slukker du lyset og dere går inn igjen i undervisningsrommet.

OPPSUMMERING
(5 min.)

La elvene rekke opp hånden og forklare forskjellen mellom det å bruke positive og gode ord når vi snakker med andre eller om noen andre, versus det å bruke negative, slemme, onde ord eller banneord når vi snakker med andre eller om noen andre.

La og hver av elevene komme med eksempel på en situasjon der man kan si noe til en annen som er positivt og godt, istedenfor å si noe som er negativt og nedtrykkende.

Helt til slutt, still åpent spørsmål til elevene: Hva kan vi alle gjøre for å *minne oss selv på å snakke hyggelig og positivt med andre mennesker* rundt oss, enda oftere enn det vi allerede gjør? Har dere forslag til hvordan vi *ikke skal glemme* å snakke godt og snilt med alle andre? (La elvene komme med forslag, og nevnt og nevnt til slutt også egne forslag til dette. Skriv stikkord om dette på tavle/flip-board.)

BØNN
/AVSLUTNING

Katekeseøkten kan avsluttes med den samme bønnen som i innledningen til timen.

ANDRE AKTIVITETER

(se **BLILYS**)